

Inspirationsdag

Fyrbodal

Kärlek , sex och funktionsnedsättning

Godis, popcorn,
glass och sex,
vilken dag vi skall ha!

Foto: Jenny Fyrlund

Lotta Löfgren-Mårtenson

Massor av vetgiriga människor strömmade in i konferenslokalen i Vänersborg.

De ansvariga för dagen drog upp lite riktlinjer för dagen, bland annat tog de upp att det bjöds på godis, frukt, popcorn och glass.

Dagens första föreläsare Lotta Löfgren Mårtenson började med:

-Godis, popcorn, glass och sex,
vilken dag vi skall ha!

Lotta började sin karriär som kurator på en särskola och eleverna var inte mycket yngre än henne själv.

Det visade sig snart att frågorna var många och kunskaperna mycket små.

Ett exempel som kom upp var en flicka som kom och berättade att hon fått en dödlig sjukdom, det visade sig vara hennes första mens!

Sexualundervisning har varit obligatoriskt i skolan sedan 50-talet, men ända in på 80-talet krävdes det intyg från föräldrarna när man ville ha sexualundervisning i särskolan.

Många tankvärda saker sades, bland annat att det är normalt att barn ”rymmer” under sin uppväxt, men alla kan inte, de kanske till och med behöver fråga föräldrarna om skjuts när de vill rymma. Barnen får ofta väldigt tigha band till sina föräldrar som är svåra att släppa.

Vi vet när man gör vad, hånglas eller ha sex är oftast inget man gör öppet, men hur ofta är våra brukare på intima platser? Personalen eller föräldrarna har ett kontrollbehov som gör att ”dörren skall vara öppen” och brukarna får inget privatliv, försöker de ”hånglas” offentligt, blir de snart informerade om att det är fel.

På de danser som anordnas är det ofta väl upplyst och få chanser för intimitet ges.

Det talades mycket om normer och vikten av att vara normkritisk. Vad är sexualitet?

Vad är normalt? Vem är det som bestämmer?

Finns det en gräns för vad personalen kan hjälpa till med? I så fall varför?

Vem skall vara röst åt den som inte själv kan tala?

Många frågor lyftes och åhörarna fick inte alla svar, utan nu är det dags att börja prata om dessa svåra frågor i verksamheterna.

Precis som inom alla andra områden så förändras normerna med tiden. Vi vet väldigt lite om ”typsexualitet”, eftersom man pratar så lite om sex så utgår de flesta från hur deras egen sexualitet ser ut och sätter normerna utifrån det.

Vad vi borde diskutera mer om är livsvillkoren för sexualitet.

Foto: Jenny Fyrlund

Foto: Jenny Fyrlund

Ett intressant ord som dök upp var attraktionshierarki som snabbt kan förklaras med att man vet vem man skall välja på en skala från 1-10. Ofta är det så att brukarna vill ha någon som står högre upp i hierarkin, men de som är högre upp i hierarkin söker ju också uppåt.

Idag ser man också en osäkerhet bland yngre killar, de vet inte när, var och om det är ok med sexuella relationer. I media har det på senare tid framställts mycket situationer där man skriver om hur män tagit sig friheter som de blivit anmälda för. För den här persongruppen blir det ännu svårare än tidigare att avgöra vad som är ok.

Nu några citat som Lotta lånat från brukare:

"Alla oroar sig för något ont, jag oroar mig för att det aldrig skall bli något gott"

"Sex kan vá gôtt, om man säger hur man vill ha dé"

Foto: Jenny Fyrlund

Jack Lukkerz

Jack började med att nämna att sex är en negligerad fråga i Sverige. I Danmark har man faktiskt något man kallar för sexualvägledare.

När man har frågat ungdomar om vad som är viktigt, blev svaren att sex är 95-98% för att det är skönt och resten är att få barn, ändå läggs tyngdpunkten i samtal på reproduktion! Vi måste våga berätta att det är ok att få njuta.

Ungdomar vågar inte fråga, man vill inte visa sig okunnig, så vi måste våga berätta. Vem frågade vi när vi var unga, idag finns internet, men vilka svar får de där?

Även Jack tog upp problematiken kring normer. Man måste ju till exempel inte vara två. Vi har heteronormen, måste det vara en kille och en tjej? Sex tros ofta innebära samlag, det är också en norm. Det finns även prestationsnormer vad gäller till exempel mobilitet. Normerna gör också att flickor granskas hårdare än pojkar.

Många har svårt att förstå ord som: samlag, sex, knulla, par, partner. Hur vet man vad man gör när man är ihop med någon, hur gör man när man växt upp utan privatliv och ingen berättat?

Inom LSS nämns tyvärr ofta sexualitet som något negativt, detta måste vi vända!

Sammanfattning

Det var en jättebra dag med god mat, duktiga föreläsare och ett intressant och väldigt negligerat ämne som Jack uttryckte det!

Vi fick dessutom tips om att den 12/10 kommer Jack Lukkerz till Uddevalla. Det blir en halvdag för personal som arbetar med barn, ungdomar och unga vuxna med olika funktionsnedsättningar.

Boktips:

Kärlek.nu ISBN: 9789144039923
Lotta Löfgren Mårtenson

Får jag lov ISBN: 9144043589
Lotta Löfgren Mårtenson

Autism: relationer och sexualitet
ISBN: 9789144072364, Gunilla Gerland